

Literatura a prameny

LITERATURA

a) Publikace Jana Špáty

Knihy:

Okamžiky radosti. Malá Skála, Praha 2002.

Mezi světlem a tmou. Malá Skála, Praha 2004.

Další práce:

Světlo a atmosfera jako prostředky k dosažení dojmu hloubky prostoru (diplomová práce). FAMU, Praha 1957. (vedena v archivu FAMU pod číslem 38, KP 897)

Kdo byl Evald Schorm? Lidová demokracie, 12. 12. 1990.

Ostatně ale... Tvar 1990, č. 2.

Co s tebou, Krátký filme? Interní bulletin Krátkého filmu, asi 1990. (archiv J. Š.)

Jak se máte, čemu věříte a jak překonáváte pocity marnosti?

In: Čtvrtý almanach Burianovy kulturní ozdravovny, Makropulos, Praha 1997.

Žili podle desatera. Magazín Dnes, 8. 4. 1999.

Moje setkávání s vírou. In: Cesty víry, G plus G, Praha 2000.

Dokumentární film jako tvůrčí interpretace reality

(habilitační přednáška). FAMU, 7. 3. 1996. (vyšla ve Videohobby 2/1997 a 3/1997).

Perspektivy dokumentárního filmu a jeho výuky na přelomu století

(profesorská přednáška), FAMU 27. 11. 2001.

Český dokumentární film – tvůrci o sobě a době. In: Revue Prostor 2004, č. 63-64.

b) Vydané audiovizuální nosiče s filmy Jana Špáty

Jan Špáta (výběr z autorské tvorby). Krátký film Praha, a.s., 1996. (VHS)

GEN – Josef Kemr, Vlastimil Brodský, Rudolf Hrušínský. Česká televize 1996. (VHS)

O Janu Špátovi... (součást publikace). Festival českých filmů Finále, Plzeň 2007. (DVD)

c) Monograficky zaměřené publikace a texty o Janu Špátovi

Knihy:

HÁDKOVÁ, Jana – BRDEČKOVÁ, Tereza: *Dívej se dolů*.

Československý filmový ústav, Praha 1991.

HÁDKOVÁ, Jana: *Dokumentaristické variace Jana Špáty* (interní studie pro ČSFÚ 1981-1982). In: Informace Rady československých filmových klubů; 1983, č. 3.

ŠÍMOVÁ, Marta (ed.): *O Janu Špátovi...* Festival českých filmů Finále, Plzeň 2007.

Diplomové práce:

DJORDJEVIĆ, Zoran: *Jan Špáta*. FAMU, Praha 1992.

HOLOUBEK, Miroslav: *Jan Špáta a česká dokumentaristická škola*.

Fakulta sociálních věd UK, Praha 1996.

KRIVDA, Richard: *Autorský film Jana Špáty*. FAMU, Praha 1983.

WEISSOVÁ, Lenka: *Jan Špáta*. FAMU, Praha 1973.

Časopisecké a novinové rozhovory s J. Š.:

aš: *GEN – Vlastimil Brodský pohledem Jana Špáty*. Týdeník televize 1994, č. 23.

BALDÝNSKÝ, Tomáš: *Hledal jsem své rodiče*. Reflex 1998, č. 51.

BARTOŠ, Jan: *Filozof za kamerou Jan Špáta*. Týdeník televize 1991. (archiv J. Š.)

BENIAK, Luboš: *Život místo scénáře*. Mladý svět 1982. (archiv J. Š.)

BRDEČKOVÁ, Tereza: *O spartakiádním filmu i o jiném*. Amatérský film 1980, č. 6.

El rozhovor s kameramanem a režisérem Krátkého filmu Janem Špátou. Elán 1989, č. 12.

fk: *Návrat československých filmářů z cesty kolem světa*. Lidová demokracie, 13. 5. 1966.

FOLL, Jan: *Mazda, závist a štěstí*. Lidové noviny 1993. (archiv J. Š.)

FRIDRICHOVÁ, Hana: *Život v dokumente*. 1975. (archiv J. Š.)

- HERBRYCHOVÁ, Helena: *Režisér Jan Špáta opouští svou životní lásku.*
Týdeník televize 1998, č. 53.
- HOMOLOVÁ, Marie: *Ďábel je atraktivní, ale nemám ho rád.* Lidové noviny, 26. 8. 2000.
- HOŠTOVÁ, Jana: *Zachytit nezachytitelné.* Film a doba 1982, č. 12.
- HYLMAROVÁ, Dana: *Dokument dnes už nikoho nebaví?* TV Duha 1993. (archiv J. Š.)
- JABLONSKÁ, Vlasta: *Ohlédnutí za tvorbou Jana Špáty.*
Zpravodaj československého filmu 1987, č. 21.
- jk: *S lidmi od fochu – s Janem Špátou.* Amatérský film 1972, č. 1.
Jugend muß protestieren – Ein Interview mit dem tschechischen Regisseur Jan Spata.
- NRZ am Sonntag, 12. 2. 1967.
- KAŠPÁRKOVÁ, Marcela: *Krátké radosti, dlouhé smutky.* Magazín MF DNES, 22. 6. 1995.
- KLUSÁK, Pavel: *O hranicích velikosti a Největším přání.* Rock&Pop, 9. 7. 1990.
- KLUSÁKOVÁ, Jana: *Muž za kamerou.* Mladá fronta 1973. (archiv J. Š.)
- KLUSÁKOVÁ, Jana: *Největší přání Jana Špáty.* Lidové noviny, 15. 5. 1990.
- KLUSÁKOVÁ, Jana: *Návrat ke kultuře.* 3. 5. 1992. (archiv J. Š.)
- KLUSÁKOVÁ, Jana: *Láskyplný rozhovor s Janem Špátou.* Týden 2000, č. 42.
- KOUBSKÁ, Libuše: *Než mi odepnou křídla.* Magazín Lidových novin 1997, č. 40.
- KRUPKOVÁ, Daniela: *Jako lovec na výpravě.* Ahoj na sobotu 1988, č. 28.
- MORAVCOVÁ, Kateřina: *O lidské invenci dokumentaristy.*
Divadelní a filmové noviny 1966, č. 14-15.
- MUSIL, David: *Jan Špáta: Chtít někoho oslovit a dotknout se jeho srdce je pracné a bolavé.*
Právo, příloha Salon, 25. 10. 2001.
- n: *S Janem Špátou o filmu Největší přání II.* Zpravodaj československého filmu 1990, č. 4.
- NYKLOVÁ, Milena: *Revoluce mi vypálila rybník.* Ahoj na sobotu 1990. (archiv J. Š.)
- PAULAS, Jan: *Radost chodí v okamžicích.* Katolický týdeník 1998, č. 50.
- PISTORIUSOVÁ, Jitka: *Na podzim a o podzimu s Věrou Chytilovou a Janem Špátou.*
Čtení pro ženy, 1982. (archiv J. Š.)
- PODSKALSKÁ, Jana: *Jan Špáta – život je konečný.* Týdeník Rozhlas 1999, č. 6.
- PODSKALSKÁ, Jana: *Jan Špáta: Filosofující venkován.* Týdeník Rozhlas 2002, č. 41.
- PRAŽAN, Emil: *Filmový dokumentarista Jan Špáta.* Víkend 1997. (archiv J. Š.)
- Red. D.: *Die gleichen Vorstellungen un Auffassungen.* Unsere Arbeit 1967, č. 2.
- REINISCH, Jan: *Pohled bez iluzí.* Mladá fronta, 5. 1. 1989.
- ROKOSOVÁ, Blanka: *Člověčí čítání.* Kino 1984. (archiv J. Š.)

SPÁČILOVÁ, Mirka: *Práce je velké dobrodružství*. Lidové noviny 1992. (archiv J. Š.)

SPÁČILOVÁ, Mirka: *Kdybych tak věděl, jak natočit tu nejvšednější radost.*

MF DNES, 13. 11. 1998.

ŠTOLL, Martin: *Hoření, posedlost a touha*. Mladý svět 2003, č. 15.

ŠTROBLOVÁ, Alena: *Doporučuji film Konec světa*. Týdeník televize 1991, č. 39.

ŠTROBLOVÁ, Alena: *Japonsko, má lánska*. Teletip 1992, č. 37.

ŠTROBLOVÁ, Alena, *Dokument jako způsob existence člověka*,

Týdeník televize 1992, č. 29.

ŠTROBLOVÁ, Alena: *Život s filmem*. Týdeník televize 1992, č. 43.

ŠTROBOVÁ, Alena: *Dokument jako způsob existence člověka*.

Týdeník televize 1992, č. 29.

ŠVEJDOVÁ, Hedvika: *O muži, jenž se skrýval za kamerou*.

Magazín Slovo 1998. (archiv J. Š.)

TRÁVNÍČKOVÁ, Marie: *Jan Špáta: Svět není horší než býval*.

Hospodářské noviny, příloha Víkend 2002, č. 49.

VOJÍŘ, Pavel: *Na pozadí smutku nachází radost*. Playboy 1994, č. 12.

ZEMANOVÁ, Marie: *Máte rád festivaly?* Lázeňský časopis 1968, č. 6.

ZVONÍČEK, Petr: *Slovo Jana Špáty*. Kino 1990. (archiv J. Š.)

ZVONÍČEK, Petr: *Mezi světlem a tmou*. Scéna 1991. (archiv J. Š.)

ZVONÍČKOVÁ, Jana: *Kamera Jan Špáta*. Mladý svět 1969, č. 40.

ZVONÍČKOVÁ, Jana: *Jana Špáty velice krásné zaměstnání*. Film a doba 1970, č. 2.

ŽALUDOVÁ, Runka: *Největší přání podruhé*. Lidová demokracie 1990. (archiv J. Š.)

Další články (recenze, portréty, anonce, reportáže):

ar: *Do našich kin*. Večerní Praha, říjen 1982. (archiv J. Š.)

BEŇOVÁ, Bibiana: *Láska, kterou opouštím*. Nedělní svět, 20. 8. 2006.

BYSTROV, Vladimír: *Jan Špáta měl dar vcítění*. Lidové noviny, 21. 8. 2006.

ČERNÁ, Kateřina: *Dokumentarista Jan Špáta hovořil s mladými reportéry*.

Náchodsko, 31. 10. 1998.

ČTK: *Špáta svými filmy mapoval odlišnost lidských duší a poznával svět*.

České noviny, 18. 8. 2006.

ČTK: *Zemřel dokumentarista Jan Špáta*. www.idnes.cz, 18. 8. 2006.

ČTK: *Zemřel klasik českého dokumentu Jan Špáta*. České noviny, 18. 8. 2006.

- Dokumentarista Jan Špáta podlehl těžké nemoci. www.lidovky.cz, 18. 8. 2006.
- DOSTÁL, Dalibor: Studenti gymnázia besedovali se známým dokumentaristou.
- Kutnohorské listy 1997. (archiv J. Š.)
- em: Zemřel dokumentarista Jan Špáta. Právo, 19. 8. 2006.
- FOLL, Jan: Oko o vykotlanosti. Lidové noviny, 14. 12. 1992.
- FOLL, Jan: Láska, smrt a Bůh. Lidové noviny, 17. 12. 1996.
- fra: Nový dokument Jana Špáty. Právo lidu, 27. 4. 1991.
- HÁDKOVÁ, Jana: Variace na věčnou otázku. Scéna 1982. (archiv J. Š.)
- HÁDKOVÁ, Jana: Budíž Janu Špátovi chvála. Kino 1987, č. 22.
- HÁDKOVÁ, Jana: Vstaň a chod'. Scéna 1988, č. 15.
- HÁDKOVÁ, Jana: Le documentariste Jan Špáta. Le film tchèquoslovaque 1987, č. 1.
- HÁDKOVÁ, Jana: Carpe diem. Záběr 1988. (archiv J. Š.)
- HÁDKOVÁ, Jana: Takoví jsme a takoví jsme byli. Záběr 1990, č. 14.
- HÁDKOVÁ, Jana: Mezi světlem a tmou se sešli vynikající filmař s renomovaným fotografem. Cinema 1991, č. 6.
- HÁDKOVÁ, Jana: Špáta zanechal spoustu vzkazů. Hospodářské noviny, 21. 8. 2006.
- HANZLÍKOVÁ, Míla: Řečí filmové kamery. Kino 1980. (archiv J. Š.)
- HLUPÁ, Štěpánka: Přední český dokumentarista Jan Špáta se loučí s filmovou tvorbou. Lidové noviny, 10. 12. 1998.
- HORŠOVSKÁ, Markéta: Zemřel dokumentarista Jan Špáta. www.mojenoviny.cz, 18. 8. 2006.
- HOŠTOVÁ, Jana: Normální kluk. Scéna 1982. (archiv J. Š.)
- HOUŠTĚK, Miroslav: Zbrusu nová, milá tradice. (archiv J. Š.)
- CHUCHMA, Josef: Proč fotografovat? Tvar 1994, č. 2.
- CHVOJKOVÁ, Barbora: Hledat pozitiva a přitom nenudit. Týden 1998, č. 32.
- Ipu: Špátovy okamžiky radosti. MF DNES, 7. 11. 2002.
- JABLONSKÁ, Vlasta: Hledání v dokumentární tvorbě. Amatérský film 1980, č. 6.
- JANEČEK, Vít: Zemřel Jan Špáta. Literární noviny, 21. 8. 2006.
- KAŠPÁRKOVÁ, Marcela: Dřevěný tulipán pro dokumentaristu. 1997. (archiv J. Š.)
- KOUBSKÁ, Libuše: Než mi odepnou křídla. Magazín Lidových novin 1997, č. 40.
- KOUTNÁ, Františka: Jak babičky filmovaly. 1970. (archiv J. Š.)
- kož: Zemřel klasik českého filmu. Blesk, 19. 8. 2006.
- KRAFL, Martin: Vzpomínka na Jana Špátu. Tisková zpráva České televize, 18. 8. 2006.

- KRATOCHVÍLOVÁ, Veronika: *Carpe diem*. Kino 1989, č. 2.
- KRATOCHVÍLOVÁ, Veronika: *Malá, velká a největší přání*. Kinorevue 1990, č. 6.
- KRATOCHVÍLOVÁ, Veronika: *Poznatky z „rekvalifikace“*. Video+film 1991, č. 9.
- KROPÁČEK, Karel: *Největší přání Jana Špáty*. Pohyb 1997. (archiv J. Š.)
- KULIG, J.: *Básně psané kamerou*. Nový čas 1974, č. 42.
- Iuk: *Dnes má slovo Jan Špáta*. Svobodné slovo 1987. (archiv J. Š.)
- MEISNEROVÁ, Zuzana: *Jan Špáta: nezastavit se*. Záběr 1978. (archiv J. Š.)
- mg: *3 podpisy na svědecké výpovědi*. Signál 1974. (archiv J. Š.)
- mik: *Odešel skvělý dokumentarista*. Haló noviny, 19. 8. 2006.
- MIKEŠOVÁ, Eva: *Co jméno Jan Špáta neříká*. 1968. (archiv J. Š.)
- MÍŠKOVÁ, Věra: *Láska, kterou opouští Jan Špáta*. Právo, 22. 12. 1998.
- NYKLOVÁ, Milena: *Užívej dne a každé hodiny*. Ahoj na sobotu 1989, č. 9.
- oh: *Film o muzice, lidech a kraji kolem Třeboně*. 1972. (archiv J. Š.)
- PAVLOVSKÝ, Petr: *Televizní ohlédnutí*. Český týdeník 1996 (archiv J. Š.)
- PILÁTOVÁ, Agáta: *Takoví jsme byli (A takoví jsou oni dnes)*. Lidové noviny 1990. (archiv J. Š.)
- PODKALSKÁ, Jana: *Když se opouští dokument*. Týdeník rozhlas 1998. (archiv J. Š.)
- POŠOVÁ, Kateřina: *Drak*. Film a doba 1977, č. 9.
- RODR, Josef: *Ať žije tahle kamera*. 1965. (archiv. J. Š.)
- RŮŽIČKA, Jan: *Jan Špáta – Dny Hudební mládeže ČR*. Listy Hudební mládeže 1997, č. 4.
- ŘÍHOVÁ, Klára: *Štěstí přeje připraveným*. Film a doba 1992, č. 2.
- sb: *Respice finem je dokument*. Lidová demokracie 1967. (archiv J. Š.)
- SEDLÁČEK, Michal: *Žít bez vnitřní úzkosti*. (archiv J. Š.)
- SEDLÁČEK, Pavel: *Mezi světlem a tmou Jana Špáty*. Orlické noviny, 6. 12. 2004.
- SOELDNER, Ivan: *Louis Armstrong objektivem Jana Špáty – dokumentární film o králi jazzu*.
Kino 1965, č. 7.
- SOMMEROVÁ, Olga: *Špátovo srdce na dlani*. Kinorevue 1996, č. 1.
- SPÁČILOVÁ, Mirka: *Aby Sparta vyhrála?* Svobodné slovo, 25. 5. 1990. (archiv J. Š.)
- SPÁČILOVÁ, Mirka: *Jan Špáta – film a život jedno jsou*. Lidové noviny, 31. 8. 1991.
- SPÁČILOVÁ, Mirka: *O člověku a lidech*. Lidové noviny, 3. 4. 1992.
- SPÁČILOVÁ, Mirka: *Bankéřské pohlazení*. Lidové noviny 1994. (archiv J. Š.)
- SPÁČILOVÁ, Mirka: *Dvojí přirozenost diváka Špáty*. MF DNES 1995. (archiv J. Š.)
- SPÁČILOVÁ, Mirka: *Přátelé vyprovodili filmáře lásky Jana Špátu*. MF DNES, 31. 8. 2006.
- SPÁČILOVÁ, Mirka: *Zemřel filmář výjimečného citu Jan Špáta*. MF DNES, 19. 8. 2006.

SUCHOMELOVÁ, Eva: *Dokument o dokumentaristovi Janu Špátovi*.

Ahoj na sobotu 1979. (archiv J. Š.)

ŠANDOVÁ, Marie: *Dlouhé plochy smutku, okamžiky radosti*. Synchron 2002, č. 3.

ŠNAJDAR, Hynek: *Filmový tvůrce Jan Špáta obdržel čestné občanství*.

Náchodsko, 7. 5. 1999.

ŠNAJDAR, Hynek: *S filmováním jsem definitivně skončil, tvrdí Jan Špáta*.

Náchodsko, 20. 5. 1999.

ŠNAJDAR, Hynek: *Společným jmenovatelem více než stovky filmů, které dokumentární tvůrce ve svém životě natočil, je zejména osobitý rukopis, autenticita výrazu a lidství*.

Náchodsko, 20. 5. 1999.

ŠPRINCL, Jan: *Zemřel dokumentarista Jan Špáta*. www.aktualne.cz., 18. 8. 2006.

ŠTOLL, Martin: *Dobrý člověk ještě žije*. Britské listy, 23. 8. 2006.

ŠTOLL, Martin: *Matějská pout' a Praga viva, vivat Praga!* In: Praha dokumentární.

Malá Skála, Praha 2006.

ŠTOLL, Martin: *Po krátké těžké nemoci dnes dopoledne zemřel klasik českého dokumentárního filmu, prof. Jan Špáta*. Tisková zpráva pro ČTK, 18. 8. 2006.

ŠTOLL, Martin: *Se Špátou jsem chybu neudělal*. Reflex 2006, č. 35.

ŠTOLL, Martin: *Vážený Mistře (smuteční řeč)*. Synchron 2006, č. 9.

ŠTROBLOVÁ, Alena: *Parta*. Týdeník televize 1993, č. 29.

ŠVAGROVÁ, Marta: *Zároveň pravda i klam*. Lidové noviny, 24. 10. 2002.

Těžké nemoci podlehl dokumentarista Jan Špáta, www.ihned.cz, 18. 8. 2006.

TLUČHOŘ, Jiří: *Jan Špáta: Dokument i poezie*. Občanský deník, 8. 6. 1991.

TOBIÁŠ, Martin: *Galerie Záběru: Jan Špáta*. Záběr 1980. (archiv J. Š.)

tod: *GEN – 100 Čechů dneška, Jan Špáta očima Olgy Sommerové*.

Týdeník televize, 6. 12. 1994. (archiv J. Š.)

VARHANÍK, Jiří: *Jak to bylo na jihlavském Festivalu českého dokumentu*.

Jihlavské listy, 31. 10. 1997.

Ve věku 73 let zemřel dokumentarista Jan Špáta. www.novinky.cz, 18. 8. 2006.

VODIČKOVÁ, Jarmila: *Jsem fanatik autentična*. Betty 1997, č. 8.

vv: *Dvojí jubileum Jana Špáty*. 1988. (archiv J. Š.)

vw: *Špátova sonáta dozněla*. Šíp, 19. 8. 2006.

WOLNEROVÁ, Senta: *Dvě profese Jana Špáty*. Mladá fronta, 26. 1. 1966.

ZEMAN, Rostislav: *Se smrtí v zátylku*. Zápisník 1988, č. 33.

- ZVONÍČEK, Petr: *Muzikantský cit Jana Špáty*. Kino 1977. (archiv J. Š.)
ZVONÍČEK, Petr: *Kamera v hlave*. Film a divadlo 1982. (archiv J. Š.)
ZVONÍČEK, Petr: *Variace na téma Gustava Mahlera*. Scéna 1982, č. 5.
ZVONÍČEK, Petr: *Česká filharmonie na dotek ruční kamery*. Scéna 1983. (archiv J. Š.)
ZVONÍČEK, Petr: *Hlavně hodně zdraví*. Scéna 1986. (archiv J. Š.)
ZVONÍČEK, Petr: *Nadčasový dokument*. Lidové noviny 1990. (archiv J. Š.)
ŽALUDOVÁ, Runka: *Umění vidět a sdělit skutečnost*. Květy 1980. (archiv J. Š.)

d) Monograficky zaměřené televizní pořady

- Rozumem i srdcem – Jan Špáta* (r. Libuše Hájková). ČST 1990.
Posezení s Janem Burianem (r. Oskar Reif). ČST 1992.
Jan Špáta očima Olgy Sommerové (In: cyklus *GEN*, r. O. Sommerová). ČT 1994.
Na návštěvě u Jana Špáty (In: cyklus *Dokumentární film pro pamětníky*, r. Jana Hádková).
Krátký film Praha a.s., 1995.
Láska, kterou opouštím (r. Jan Špáta). ČT a KF 1998.
Setkání s obrazovkou (r. Jan Soukup). ČT 1999.
Na plovárně s Janem Špátou (r. Jan Hojtaš). ČT 2002.
Přesčas (r. Ladislav Cmíral). ČT 2002.
Barvy života (r. Ivo Macharáček). ČT 2002.
Krásný ztráty (r. Tereza Kopáčová a J. Věrčák). ČT 2004.
Barvy života (r. Ivana Křenová). ČT 2004.

e) Monograficky zaměřené rozhlasové pořady (výběr):

- Když nefilmují*. Český rozhlas 1993.
Rozjímání a výpovědi Jana Špáty 1-5. Český rozhlas, Stanice Vltava 1999.
Dva na jednoho (r. Andrea Říhová a Petr Horký). Český rozhlas, Stanice Radiožurnál 2000.
Randez-vous (r. Josef Veselý). Český rozhlas Brno 2002.

e) Nemonografické publikace a texty (J. Š. jako součást textu):

Knihy:

- BERNARD, Jan: *Odvahu pro všední den*. Primus, Praha 1994.
- BERNARD, Jan: *Evald Schorm a jeho filmy*. Primus, Praha 1994.
- BURIAN, Jan: *Zlaté časy televize – posezení s Janem Burianem*. Primus, Praha 1996.
- CYSAŘOVÁ, Jarmila: *16x život s televizí*. Filmový a televizní svaz, Praha 1998.
- DENEMARKOVÁ, Radka: *Evald Schorm – sám sobě nepřítelem*.
- Nadace Divadla Na Zábradlí, Praha 1998.
- FRYŠ, Miloš: *Filmy Evalda Schorma*. Československý filmový ústav, Praha 1992.
- JASNÝ, Vojtěch: *Život a film*. Národní filmový archiv, Praha 1999.
- JUST, Vladimír: *Poklona není můj obor*. Academia, Praha 1996.
- KAŠPÁRKOVÁ, Marcela: *Krátké radosti, krátké smutky*.
- Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 1998.
- KOMÁREK, Martin: *GEN – sto Čechů dneška 1-4*. Vydavatelství Fišer, Praha 1994.
- MATĚJŮ, Martin – ŠTOLL, Martin: *Praha dokumentární*. Malá Skála, Praha 2006.
- NAVRÁTIL, Antonín: *Vývoj dokumentárního filmu v ČSSR*.
- Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1965.
- NAVRÁTIL, Antonín: *Cesty k pravdě či lži*. Filmový ústav, Praha 1968.
- NAVRÁTIL, Antonín: *Vývoj čs. dokumentárního filmu*.
- Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1968.
- NAVRÁTIL, Antonín: *Přehled vývoje dokumentárního filmu v Československu*.
- Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1985.
- PTÁČEK, Luboš a kol.: *Panorama českého filmu*. Rubico, Olomouc 2000.
- SCHLEGEL, Hans-Joachim (ed.): *Podvratná kamera*. Malá Skála, Praha 2003.
- SOMMEROVÁ, Olga: *Filmový esej*. Malá Skála, Praha 2000.
- ŠTOLL, Martin: *Hundred Years of Czech Documentary Film*. Malá Skála, Praha 2000.
- TÁBORSKÝ, Václav: *Paměti točomana aneb veselé historky českého filmaře doma i v cizině*.
- HaK, Praha 2000.

Diplomové práce:

- KOPÁČOVÁ, Tereza: *Cyklus GEN, jeho tvůrci, kritici a diváci*. FAMU, Praha 1997.

KUBAČÁKOVÁ, Markéta: *Jindřich Štreit – Jan Špáta mezi světlem a tmou*.

Univerzita Tomáše Bati, Zlín 2007.

MAKOVIČKA, Petr: *Vývoj ankety jako svébytného útvaru dokumentární tvorby*.

FAMU, Praha 1994.

PROCHÁZKA, Edgar: *Hledání tématu v dokumentárním filmu*. FAMU, Praha 1988.

SKLÁŘ, Marek: *Takzvaný cestopisný film a jeho umělecké ambice*. FAMU, Praha 2000.

SOMMEROVÁ, Olga: *Filmový esej*. FAMU, Praha 1979.

ŠTOLL, Martin: *Dokumentarista Radúz Činčera*. FAMU, Praha 1997.

ZVONEK, Zdeněk: *Problematika natáčení cestopisných a expedičních filmů*.

FAMU, Praha 1993.

Nepublikované práce:

LEDERER, Alan: *Poetické prvky v současných dokumentárních filmech* (diplomová práce).
FAMU, Praha 1980.

NAVRÁTIL, Antonín: *The Development of Documentary Film in Czechoslovakia* (skripta).
FAMU, Praha 1982.

OROZOVIČ, Petr: *Hudební tematika v produkci Krátkého filmu Praha 1960-1990*
(diplomová práce). FAMU, Praha 1990.

RŮŽIČKOVÁ, Alice: *Téma rodiny a dítěte v českém dokumentárním filmu 80. let*
(diplomová práce). FAMU, Praha 1997.

SKOKÁNEK, Jan: *Historie jednoho chaosu* (diplomová práce). FAMU, Praha 1988.

ŠTOLL, Martin: *Mezi pravdou a lží* (disertační práce). FAMU, Praha 2001.

WOLNEROVÁ, Senta: *Hledání starší než naše století – poznámky na okraj české
dokumentární tvorby první poloviny šedesátých let* (diplomová práce). FAMU 1970.

Další články:

a: *Premiéry našich kin*. Zemědělské noviny, 25. 8. 1967.

Atmosphere Of Festival Impressed U.S. Film Team. Cork News 1967. (archiv J. Š.)

BOČEK, Jaroslav: *Nová vlna z odstupu*. Film a doba 1966, č. 12.

BRANKO, Pavel: *Perspektivy středoevropských kinematografií v nových podmírkách*.
Film a doba 1991, č. 4.

BRANKO, Pavel: *Zrcadlení – rozhovor s E. Schormem*. Film a doba 1966, č. 9.

BRDEČKOVÁ, Tereza: *Mám své diváky rád... Mám z diváků strach...* Scéna 1983. (archiv J. Š.)

- BREGANT, Michal: *Občan Gen.* Kritická příloha Revolver revue 1996, č. 4.
- BREGANT, Michal: *Obrana – ale čeho vlastně?* Revolver revue 1996, č. 25.
- BYSTROVOVÁ, Senta: *Malé Karlovy Vary*. Filmové a televizní noviny 1968, č. 7.
- CYSAROVÁ, Jarmila: *V nejistotě svobody – o televizní publicistice 1990-1992.* Film a doba 1992, č. 4.
- Czechoslovak short film 1966-1967.* Tiskové oddělení Československého Filmexportu, Praha 1968.
- ČERMÁKOVÁ, Monika: *Český dokumentární film – Popelka, nebo hýčkaná princezna?* Film Jam 1998, č. 7.
- das: *Jihlava uvítá české dokumentaristy.* MF DNES, 1997. (archiv J. Š.)
- dk: *Cesta krátkého filmu za divákem.* 1964. (archiv J. Š.)
- DUSIL, M.: *Po delší době.* 1965. (archiv J. Š.)
- DVOŘÁK, Ivan: *Lipské postřehy.* Film a doba 1965, č. 2.
- DVOŘÁK, Jan: *Tvar – několik úvah o stylu.* Film a doba 1967, č. 11.
- FRIEDRICHOVÁ, Eva: *Piešťany 1970.* Film a doba 1970, č. 7.
- FIALA, M.: *Kubánská revoluce našima očima.* Mladá fronta 1964. (archiv J. Š.)
- GOGOLA, Jan: Od díla k dění! In: *Hranice (ve) filmu.* Národní filmový archiv, Praha 1999.
- GRÁF, Rudolf: *S dokumentárním filmem v Moskvě.* Film a doba 1965, č. 8.
- HÁDKOVÁ, Jana: *Dokumentární film jako způsob života.* Scéna 1978, č. 23.
- HÁDKOVÁ, Jana: *Krátké filmy na FFP zima '87.* Kino 1987. (archiv J. Š.)
- HÁDKOVÁ, Jana: *Dokumentaristé v kvasu doby.* Svobodné slovo, 19. 12. 1989.
- HÁDKOVÁ, Jana: *Mýtus cinéma-vérité v českém dokumentu první půle 60. let.* Česká a slovenská kinematografie 60. let. Filmový sborník historický 1993, č. 4, Národní filmový archiv Praha, 1993.
- HÁDKOVÁ, Jana: *Svědectví českého dokumentárního filmu druhé poloviny šedesátých let.* In. Schlegel, Hans-Joachim: Podvratná kamera. Malá Skála, Praha 2003.
- HALADA, Andrej: *Fejetony Horáček-Špáta.* Reflex 2005, č. 3.
- ham: *Co nového ve FEBIU?* Večerník Praha 1997. (archiv J. Š.)
- HEJČOVÁ, Helena: *S filmem kolem světa.* Práce, 11. 10. 1985.
- HOŘEJŠÍ, Jan: *Kroměřížská bilance.* Kino 1979. (archiv J. Š.)
- HOŘEJŠÍ, Jan: *Oberhausenské střípky.* Kino 1966, č. 5.
- HOŘEJŠÍ, Jan: *O těch mladých a také o autentickém filmu.* Rudé právo 1964. (archiv J. Š.)
- HOŘEJŠÍ, Jan: *Oberhausenské cenobraní.* Rudé právo 24. 2. 1966.

- CHUCHMA, Josef: *Šéfka Jana a její celebrity rády Senát*. MF DNES, 19. 8. 2006.
- JAKEŠ, Petr: *Popularizace vědecké práce a média*. Lidové noviny, 8. 2. 1996.
- JELÍNEK, J.V.: *Cesty Karla Gotta*. Květy 1979. (archiv J. Š.)
- JUST, Vladimír: *O pozitivním vyladění obrazovky*. Literární noviny, 29. 7. 1993.
- JUST, Vladimír: *GEN nebo ZEN (zapřená elita národa)?*. Literární noviny 5. 8. 1993.
- JUST, Vladimír: *Vlastní podobizna s úsměškem ve tváři*. Literární noviny, 9. 11. 1995.
- JUST, Vladimír: *Obrana dokumentu I*. Literární noviny, 15. 5. 1996.
- JUST, Vladimír: *GEN a GENUS*. Literární noviny 1996. (archiv J. Š.)
- JUST, Vladimír: *Obrazovka jako škleb*. Literární noviny 1997. (archiv J. Š.)
- KÁCHA, Pavel: *Kroměřížské poznámky*. Svobodné slovo 1979. (archiv J. Š.)
- KOPANĚVOVÁ, Galina: *Oberhausen*. Film a doba 1968, č. 6.
- KOUBSKÁ, Libuše – ŠŤASTNOVÁ, Kazi: *Opouštěná láska*.
- Nová přítomnost 1998, č. 12.
- kp: *Z cest našich dokumentaristů*. 1969. (archiv J. Š.)
- KRÁLOVÁ, Milena: *Celoživotní film Olgy Sommerové a Jana Špáty*.
- Dnešní Jablonecko, 2. 8. 1996.
- KŘÍŽENECKÝ, Jaroslav: *Proč (ne)dali na rodičovské rady? Story* 1998. (archiv J. Š.)
- ls: *Filmová kamera na cestách s Karlem Gottem*. Kino 1978, č. 2.
- mac: *Ozvěny atletického roku*. Lidová demokracie 1982. (archiv J. Š.)
- KUČERA, Jan: *Náš dokumentární film se nezúčastnil*.
- Svobodné slovo 1972. (archiv J. Š.)
- KUČEROVÁ, Marie: *Aus verschiedenen Blickwinkeln betrachtet*. Prager Presse 1975.
(archiv J. Š.)
- LEŽÁK, Milan: *Dva dokumenty o bláznovství*. Telegraf 1993. (archiv J. Š.)
- MANDYS, Pavel: *Filmový kapsář*. Týden 2002, č. 45.
- MAŠEK, O.: *Reprezentanti ve filmu*. Československý sport 1968. (archiv J. Š.)
- MÜLLEROVÁ, Alena: *Okamžik ohlédnutí II*. Film a doba 1995, č. 4.
- NAVRÁTIL, Antonín: *Vzrušující a nesnadné umění*. Tvorba 1964. (archiv J. Š.)
- NAVRÁTIL, Antonín: *Krátkářské aktuality*. Film a doba 1964, č. 12.
- NAVRÁTIL, Antonín: *Krátkářské aktuality*. Film a doba 1965, č. 8.
- NAVRÁTIL, Antonín: *Hledání dokumentaristů*. Rudé právo, 2. 4. 1965.
- NAVRÁTIL, Antonín: *Úvodní slovo na konferenci o tvorbě Dokumentárního filmu Praha*.
11. 3. 1966. (pozůstalost A. N.)

- NAVRÁTIL, Antonín: *Občanská, morální a tvůrčí renesance dokumentárního filmu. Česká a slovenská kinematografie 60. let.* Filmový sborník historický 1993, č. 4, Národní filmový archiv Praha, 1993.
- NAVRÁTILOVÁ, Hana: *Spartakiáda očima dokumentaristů.* Kino 1980. (archiv J. Š.)
- NEUMANN, Přemysl: *Film oslavující koně.* Mladá fronta 1973. (archiv J. Š.)
- PILÁT, J.: *Dobrý týden, až na...* 1964. (archiv J. Š.)
- PILÁT, J.: *Konfrontace, nebo hra na konfrontaci?* 1964. (archiv J. Š.)
- PROŠKOVÁ, Denisa: *Ano, jsem manipulátorka.* MF DNES, příloha ONA, 22. 3. 2007
- PŘÁDNÁ, Stanislava: *O jednom dokumentárním monstrprojektu.* Film a doba 1997, č. 1-2.
- REJŽEK, Jan: *Z Rejžkova deníčku.* Metro, 24. 10. 2002.
- ŘÍHOVÁ, Klára: *Štěstí přeje připraveným.* Film a doba 1992, č. 2.
- SMRŽ: Pavel: *Za svou pravdou stát.* Blesk 1997. (archiv J. Š.)
- SOELDNER, Ivan: *Tři invaze na pláži Giron.* Lidová demokracie, 8. 8. 1961.
- SOELDNER, Ivan: *Dokumentární film hledá svou tvář.* Lidová demokracie 1965. (archiv J. Š.)
- SPÁČILOVÁ, Mirka: *Zpráva o stavu kinematografie.* Svobodné slovo, 9. 4. 1988.
- SPÁČILOVÁ, Mirka: *O člověku a lidech.* Lidové noviny 1994. (archiv J. Š.)
- SPÁČILOVÁ, Mirka: *Tucet portrétů natočila manželská dvojice Jan Špáta a Olga Sommerová.* MF DNES, 29. 11. 1994.
- SPÁČILOVÁ, Mirka: *Dokumentaristé točili znělku pro Kino Čas.* MF DNES 1998. (archiv J. Š.)
- SVOBODA, Svatoslav: *Arsfilm – stále nový.* Mladá fronta, 5. 11. 1970.
- ŠPINDLEROVÁ, Anděla: *Natáčeli na Kubě.* Mladá fronta, 3. 8. 1961.
- ŠTOLL, Martin: *Czech Documentaries Today.* In: *Sborník Documentary Film Symposium.* Riga 1999.
- ŠTOLL, Martin: *After Important Decade Facing a Global Word.* In: *Sborník Documentary Film Symposium.* Riga 2001.
- ŠTOLL, Martin: *Four Periods of Czech Documentary School.* In: *Katalog Cinéma du Réel.* Paris 2002.
- ŠTOLL, Martin: *Between and Now.* In: *Sborník Documentary Film Symposium Riga.* 2003.
- ŠTOLL, Martin: *The Golden 1990's.* In: *Katalog Visegrád Documentary Library.* One World 2003.
- ŠTOLL, Martin: *Galerie českého filmu.* In: *Katalog Expo Aichi 2004.*
- ŠTOLL, Martin: *Kinematografie v kotli střední Evropy.* In: *Katalog Expo Aichi 2004.*
- TAUSSIG, Pavel: *FEBIO: festovní festival.* Kinorevue 1993. (archiv J. Š.)

TESAŘ, Milan: *Ivan Zachariáš. Reflex Interview* 2007, č. III, Ringier ČR a.s., Praha 2007.

TVRZNÍK, Jiří: *Kroměřížské otazníky. Svobodné slovo* 1979. (archiv J. Š.)

Víte o všech slavných rodácích? Nový čas, 9. 12. 1965.

WEISS, Florence – STANEK, Milan: *Einsichten in den postkommunistischen Alltag oder Die Herstellung der Öffentlichkeit*. WoZ 18. 6. 1993

WOLNEROVÁ, Senta: *Cesta kolem světa za sto deset dní*. 1967. (archiv J. Š.)

VONDRA, Václav: *Konfrontace pocitů dvou generací*. Práce 1964. (archiv J. Š.)

VONDRA, Václav: *Vary meditující*. Práce 25.3.1966.

Z myšlenek Evalda Schorma. Film a doba 1989, č. 3.

ZVONÍČEK, Petr: *Letošní úspěchy dokumentaristů*. Tvorba 1982, č. 44.

ZVONÍČEK, Petr: *Jak jsme na tom s krátkým filmem?* Tvorba 1982, č. 19.

ZVONÍČEK, Petr: *Filmový tip – krátká metráž*. Scéna 1983, č. 11.

ZVONÍČKOVÁ, Jana: *Pět holek na krku v plzeňské Moskvě*. Film a doba 1967, č. 12.

ŽALMAN, Jan: *Oberhausen*. Film a doba 1966, č. 5.

g) Televizní pořady, v nichž vystupoval také Jan Špáta (výběr):

Zrcadlení Evalda Schorma (r. Viktor Polesný), ČST 1992.

Zlaté časy televize (r. Jan Burian a Jana Hádková), ČT 1996.

Kavárna Na Pasece (r. Jan Bonaventura), ČT 1997.

Obrazovka (r. Jan Doubrava), ČT 2001.

Febiofest poosmé (r. Alena Činčerová), ČT 2001.

Kristián (r. A. Činčerová), ČT 2001.

Za dveřmi je A. G. (r. Karel Fuksa), ČT 2001.

Úvod k filmu Náš člověk na Havaji (r. A. Činčerová), ČT 2001.

Marnost nad marnost (cyklus Předčasná úmrtí, r. David Urban), ČT 2002.

Noc s Andělem (r. Boro Radojčič), ČT 2004.

Evald Schorm (cyklus Česká divadelní režie, r. Aleš Kisil), ČT 2003.

Největší Čech – nominační večer (r. Václav Kučera a Zdeněk Suchý), ČT 2005.

Zlatá éra I. (cyklus Dokumentární film pro pamětníky, r. J. Hádková),

Krátký film Praha a.s., 1995.

Zlatá éra II. (cyklus *Dokumentární film pro pamětníky*, r. J. Hádková),
Krátký film Praha a.s., 1995.

h) Rozhlasové pořady, v nichž vystupoval také Jan Špáta (výběr):

O zvukařích a dokumentárních filmech, Československý rozhlas 1980.
Kdyby všechny krásy světa (r. Ota Nutz), Český rozhlas 1997.
Host Radiofóra, Český rozhlas, Stanice Radiožurnál 1997.
Host do domu (r. Stanislava Dufková), Český rozhlas, Stanice Praha 1999.
A přece se točí (r. Milan Hanuš), Český rozhlas 1999.
Setkávání (r. Vladimír Příkazský), Český rozhlas, Stanice Vltava 2001.
Média v postmoderním světě, Český rozhlas 6 2003.
Letokruhy kraje, Český rozhlas Hradec Králové 2006.

PRAMENY

Materiály osobní:

Archivní amatérské filmové záběry Antonína Špáty z let 1930-1951
(18 kotoučků filmu 8mm)

Jak to ten člověk, proboha, vlastně stihne? Koncept článku Kateřiny Pošové. (archiv J. Š.)

Náš rozhovor – Co s tebou, Krátký filme? Asi 1990. (archiv J. Š.)

Námět a scénář na film *Dopravní nehody* (*Odsouzení*). Říjen 1979. (archiv J. H.)

Námět Heleny Třeštíkové na televizní film *Portrét dokumentaristy*. Duben 1979. (archiv J. Š.)

Námět na film *Dokumentární film – má láska*. 1997. (archiv M. Š.)

Poznámky M. Š. k filmům *777 vteřin v Československu* a *Znamení krve*.

Poznámky M. Š. tzv. Špátova desatera z přednášky na FAMU. 1994.

Poznámky M. Š. z osobního rozhovoru s J. Š. dne 16.4. 2006 v Jevanech.

Přípravy a výpovědi Jana Špáta k filmu *Dokumentární film – má láska*
(Láska, kterou opouštím). (archiv M. Š.)

Scénář filmu *Kreutzerova sonáta*. Prosinec 1978. (archiv J. H.)

Scénář filmu *Maminky* (Respice finem). Březen 1967. (archiv J. H.)

Scénář filmu *Rodina* (Žijte pro radost). Duben 1988. (archiv J. H.)
Scénář Jany Hádkové a Hany Jemelíkové *Světozor/1989 – Světy Jana Špáty*. (archiv J. H.)
Scénář Martina Skyby k televiznímu pořadu *Slovem i obrazem*
(S Janem Špátou ve světě i doma). Říjen 1972. (archiv J. Š.)
Seznam filmů FAMU pořízený Jaroslavem Bařinkou v roce 1975.
Společenská úloha dokumentárního filmu. Přípravy Jana Špáty na přednášku
na FAMU 1979. (archiv J. Š.)
Životopis a filmografie Jana Špáty, podklad pro evaluaci. (archiv M. Š.)
Životopis Jana Špáty autorizovaný z 21. 4. 1994 a filmografie. (archiv M. Š.)

Zvukové nahrávky:

Rozhovor s Janem Špátou 1996. (archiv M. Š.)
Rozhovor s Janem Špátou pro publikaci *Okamžiky radosti – 24 hodin (mini DV kazet)*
z let 1998-2000. (archiv M. Š.)
Rozhovor s Luborem Špátou 6. 2. 2007. (archiv M. Š.)
Rozhovor se Zdeňkou Brádkovou 13. 2. 2007. (archiv M. Š.)
Rozhovor se Zbyňkem Maderem 22. 2. 2007. (archiv M. Š.)

Tištěné materiály, katalogy, přehledy, encyklopedie:

BERNARD, Jan – FRÝDLOVÁ, Pavla: *Malý labyrint filmu*. Albatros, Praha 1988.

BLECH, Richard (ed.): *Encyklopédia filmu*. Obzor, Bratislava 1993.

Československý biografický slovník. Academia, Praha 1992.

Encyklopedický slovník. Odeon a Encyklopedický dům, Praha 1993.

Filmová ročenka 1992. Národní filmový archiv, Praha 1993.

Filmová ročenka 1993. Národní filmový archiv, Praha 1994.

Filmová ročenka 1994. Národní filmový archiv, Praha 1995.

Filmová ročenka 1995. Národní filmový archiv, Praha 1996.

Filmová ročenka 1996. Národní filmový archiv, Praha 1997.

Filmová ročenka 1997. Národní filmový archiv, Praha 1998.

Filmová ročenka 1998. Národní filmový archiv, Praha 1999.

Filmový přehled: 27/1958 (*Jak ten čas utíká*), 6/1959 (*Před uzávěrkou*), 31/1959 (*Každý den v 19,00*), 9/1961 (*Lidé a krev*), 20/1961 (*Pod Sněžkou je všední den*), 16/1962 (*Léto*

na Varaderu), 47/1962 (Vítězství s trofejemi), 26/1963 (Modré cesty), 38-39/1963 (Neděle na Hluboké), 47-48/1963 (Svět Bohdana Kopeckého a Český malíř), 42/1964 (Největší přání), 5/1965 (Setkání s jazzem), 22/1965 (Hallo Satchmo a Pohled přes plot), 25-26/1965 (Jezero v tajze), 43/1965 (Buřiči a buřinky), 3/1966 (Okamžik radosti), 6/1966 (Odkaz), 12/1967 (Oktoberfest – Mnichov 1966), 4/1968 (Respice finem), 26/1969 (Nezorané meze), 49-50/1970 (Poslední dějství), 11/1971 (Svítí slunce?), 43/1971 (Australský víkend a Velikonoce v Mexiku), 29/1972 (Okolo Třeboně), 32/1974 (Matějská pout), 16/1974 (Koně), 18/1975 (Terapie Es-Dur), 27/1975 (Prahou zněl jazz), 30/1975 (Šumavské pastorále), 35-36/1975 (Portugalský duben a Spartakiáda), 4/1977 (Plechová muzika), 14/1977 (Soupeřky), 15/1978 (Promoce), 13/1979 (Klárka), 7/1980 (Kreutzerova sonáta), D/1980 – zvláštní číslo (Milujeme život), Zvláštní číslo 1980 (Jdi za štěstím), 8/1981 (Maruška), 8/1981 (Odsouzení), 11/1981 (Variace na téma Gustava Mahlera), 11/1982 (Normální kluk), 6/1983 (Řecké proměny), 9/1983 (Atletické varia- ce), 2/1984 (Druhý domov), 4/1984 (Česká filharmonie), 1/1986 (Zimní pastorále – Čes- koslovensko), 4/1986 (Země sv. Patricka), 12/1986 (Hlavně hodně zdraví), 1/1988 (Vstaň a chod'), 11/1991 (Mezi světlem a tmou)

HAVELKA, Jiří: *Čs. filmové hospodářství III. Dokumentární a animovaný film 1922-1957.*

SPN, Praha 1959.

HAVELKA, Jiří: *Čs. filmové hospodářství VII. S dodatkem krátkých hraných a animovaných filmů z let 1922-1945.* SPN, Praha 1964.

HAVELKA, Jiří: *Čs. filmové hospodářství VIII. Dokumentární film 1963-1965.* SPN, Praha 1966.

HAVELKA, Jiří: *Československé krátké filmy 1945-1970. Díl I.-III.* Československý filmový ústav, pro vnitřní potřebu. Praha 1977.

Ilustrovaná encyklopédie, I-III, Encyklopedický dům, Praha 1995

Kartotéka Československého filmového týdeníku a Dodatků v Krátkém filmu Praha, a.s.

Katalog 1. ročníku Festivalu českého dokumentu v Jihlavě. 1997. (filmografie J. Š.,

Mezi světlem a tmou, Respice finem, Genus – Ljuba Hermanová, OKO – Srdce na dlani)

Krátké filmy dokumentární vydané do roku 1990.

Lucernafilm, Praha 1990.

KDO JE KDO 91/92. Kdo je kdo, Praha 1991.

KDO JE KDO v České republice 94/95. Modrý jezdec, Praha 1995.

KDO JE KDO v České republice na přelomu 20. století. Agentura Kdo je kdo, Praha 1998.

KDO JE KDO, osobnosti české současnosti. Agentura Kdo je kdo, Praha 2005.

Malá všeobecná encyklopédie, svazek VI. Academia, Praha 1987.

Program V. ročníku Febifestu. 1998 (Mezi světlem a tmou, Kreutzerova sonáta, Největší přání, Největší přání II, Poslední dějství, Pře o vepře, Respice finem, Svítí slunce?, Variace na téma Gustava Mahlera, Vstaň a chod', Země sv. Patricka, Carpe diem, Železničáři, Etuda o zkoušce, Proč?, Zrcadlení)

Ročenka České televize 1993. Česká televize, Praha 1994.

Ročenka České televize 1994. Česká televize, Praha 1995.

Ročenka České televize 1995. Česká televize, Praha 1996.

Ročenka České televize 1996. Česká televize, Praha 1997.

Ročenka České televize 1998. Česká televize, Praha 1999.

Tiskové informace České televize k filmu Láska, kterou opouštím. 1998.

TOMEŠ, Josef a kol.: *Český biografický slovník XX. století, I-III*, Paseka a Petr Meissner, Praha a Litomyšl 1999.

www.febio.cz

CITOVARÁ LITERATURA

a 1967: a, *Premiéry našich kin*. Zemědělské noviny, 22. 8. 1967.

BALDÝNSKÝ 1998: Tomáš Baldýnský, *Hledal jsem své rodiče*. Reflex 1998, č. 51.

BEŇOVÁ 2006: Bibiana Beňová, *Láska, kterou opouštím*.
Nedělní svět, 20. 8. 2006.

BRÁDKOVÁ 2007: Audionahrávka rozhovoru se Zdeňkou Brádkovou ze dne 13. 2. 2007.
(archiv M. Š.)

BREGANT 1996/I: Michal Bregant, *Občan Gen*. Kritická příloha Revolver revue 1996, č. 4

BREGANT 1996/II: Michal Bregant, *Obrana – ale čeho vlastně?* Revolver revue 1996, č. 25.

BRDEČKOVÁ 1991: Tereza Brdečková, Rozhovor. In: HÁDKOVÁ, Jana – BRDEČKOVÁ, Tereza: *Dívej se dolů*. Český filmový ústav, Praha 1991.

BURIAN 1996: Jan Burian, *Zlaté časy televize – posezení s Janem Burianem*. Primus, Praha 1996.

BYSTROV 2006: Vladimír Bystrov, *Jan Špáta měl dar vcítění*. Lidové noviny 21. 8. 2006.

ČERNÁ 1998: Kateřina Černá, *Dokumentarista Jan Špáta hovořil s mladými reportéry*. Náchodsko 31. 10. 1998.

- ČT 2007: poznámka dramaturga v systému PROVYS České televize.
- DOSTÁL 1997: Dalibor Dostál, *Studenti gymnázia besedovali se známým dokumentaristou*.
- Kutnohorské listy 1997. (archiv J. Š.)
- FK 1966: fk, *Návrat československých filmařů z cesty kolem světa*.
Lidová demokracie, 13. 5. 1966.
- HÁDKOVÁ 1989: Jana Hádková, *Dokumentaristé v kvasu doby*.
Svobodné slovo, 19. 12. 1989.
- HÁDKOVÁ 1990: Jana Hádková: *Mezi světlem a tmou se sešli vynikající filmař s renomovaným fotografem*. Cinema 1991. (archiv. J. Š.)
- HÁDKOVÁ 1991: Jana Hádková, Dílo. In: HÁDKOVÁ, Jana – BRDEČKOVÁ, Tereza: *Dívej se dolů*. Český filmový ústav, Praha 1991.
- HÁDKOVÁ 1995: Jana Hádková, *Na návštěvě u Jana Špáty* (cyklus *Dokumentární film pro pamětníky*, r. Jana Hádková). Krátký film Praha a.s., 1995.
- HÁDKOVÁ 2006: Jana Hádková, *Špáta zanechal spoustu vzkazů*.
Hospodářské noviny, 21. 8. 2006.
- HOŘEJŠÍ 1964: Jan Hořejší, *O těch mladých a také o autentickém filmu*.
Rudé právo 1964. (archiv J. Š.)
- CHUCHMA 2006: Josef Chuchma, *Šéfka Jana a její celebrity rády Senát*.
Mladá fronta Dnes, 19. 8. 2006.
- JABLONSKÁ 1987: Vlasta Jablonská, *Ohlédnutí za tvorbou Jana Špáty*.
Zpravodaj československého filmu 1987, č. 21.
- JAKEŠ 1996: Petr Jakeš, *Popularizace vědecké práce a média*. Lidové noviny, 8. 2. 1996.
- JASNÝ 1999: Vojtěch Jasný, *Život a film*. Národní filmový archiv, Praha 1999.
- JUST 1993: Vladimír Just, *O pozitivním vyladění obrazovky*. Literární noviny, 29. 7. 1993.
- JUST 1996/I: Vladimír Just, *Poklona není můj obor*. Academia, Praha 1996.
- JUST 1996/II: Vladimír Just, *Obrana dokumentu I*. Literární noviny, 15. 5. 1996.
- KAŠPÁRKOVÁ 1995: Marcela Kašpárková, *Krátké radosti, dlouhé smutky*.
Magazín MF DNES, 22. 6. 1995.
- KAŠPÁRKOVÁ 1998: Marcela Kašpárková, *Krátké radosti, a snad i krátké smutky*.
In: *Krátké radosti, krátké smutky*. Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 1998.
- KLUSÁKOVÁ 1990: Jana Klusáková, *Největší přání Jana Špáty*.
Lidové noviny, 15. 5. 1990.
- KLUSÁKOVÁ 1992: Jana Klusáková, *Návrat ke kultuře*. 3. 5. 1992. (archiv J. Š.)

KLUSÁKOVÁ 2000: Jana Klusáková, *Láskyplný rozhovor s Janem Špátou*.

Týden 2000, č. 42.

KOPÁČOVÁ 1997: Tereza Kopáčová, *Cyklus GEN, jeho tvůrci, kritici a diváci*. FAMU, Praha 1995.

KOPANĚVOVÁ 1968: Galina Kopaněvová, *Oberhausen*. Film a doba 1968, č. 6.

KOUBSKÁ 1997: Libuše Koubská, *Než mi odepnou křídla*.

Magazín Lidových novin 1997, č. 40.

KRIVDA 1983: Richard Krivda, *Autorský film Jana Špáty*. FAMU, Praha 1983.

KUBAČÁKOVÁ 2007: Markéta Kubačáková, *Jindřich Štreit – Jan Špáta mezi světlem a tmou*. Univerzita Tomáše Bati, Zlín 2007.

MADER 2007: Audionahrávka rozhovoru se Zbyňkem Maderem ze dne 22. 2. 2007. (archiv M. Š.)

NAVRÁTIL 1985: Antonín Navrátil, *Přehled vývoje dokumentárního filmu v Československu*.

Státní pedagogické nakladatelství, Praha 1985.

NYKLOVÁ 1990: Milena Nyklová, *Revoluce mi vypálila rybník*. Ahoj na sobotu, 1990. (archiv J. Š.)

PAULAS 1998: Jan Paulas, *Radost chodí v okamžicích*. Katolický týdeník 1998, č. 50.

PAVLOVSKÝ 1996: Petr Pavlovský, *Televizní ohlédnutí*. Český týdeník 1996. (archiv J. Š.)

PRAŽAN 1997: Emil Pražan, *Filmový dokumentarista Jan Špáta*. Víkend, 1997. (archiv J. Š.)

PROCHÁZKA 1988: Edgar Procházka, *Hledání tématu v dokumentárním filmu*. FAMU,

Praha 1988.

PTÁČEK 2000: Luboš Ptáček a kol., *Panorama českého filmu*. Rubico, Olomouc 2000.

REJŽEK 2002: Jan Rejžek, *Z Rejžkova deníčku*. Metro, 24. 10. 2002.

SKLÁŘ 2000: Marek Sklář, *Takzvaný cestopisný film a jeho umělecké ambice*. FAMU,

Praha 2000.

SOELDNER 1966: Ivan Soeldner, *Tři invaze na pláži Giron*. Lidová demokracie, 8. 8. 1961.

SOMMEROVÁ 1994: Jan Špáta očima Olgy Sommerové (cyklus GEN), Česká televize 1994.

SOMMEROVÁ 2000: Olga Sommerová, *Filmový esej*. Malá Skála, Praha 2000.

SOMMEROVÁ 2007: poznámky k textu této publikace (rukopis).

SPÁČILOVÁ 1991: Mirka Spáčilová, *Jan Špáta – film a život jednou jsou*.

Nedělní Lidové noviny, 31. 8. 1991.

SPÁČILOVÁ 1998: Mirka Spáčilová, *Kdybych tak věděl, jak natočit tu nejvšednější radost*.

MF DNES, 13. 11. 1998.

- SPÁČILOVÁ 2006: Mirka Spáčilová, *Zemřel filmař výjimečného citu Jan Špáta*. MF DNES 19. 8. 2006.
- ŠÍMOVÁ 2007: Marta Šímová (ed.), *O Janu Špátovi... Festival českých filmů Finále*, Plzeň 2007.
- ŠPÁTA 1957: Jan Špáta, *Světlo a atmosfera*. (diplomová práce) FAMU, Praha 1957.
- ŠPÁTA 1996: *Dokumentární film jako tvůrčí interpretace reality*
(přepis habilitační přednášky), FAMU, 7. 3. 1996
- ŠPÁTA 1997: z katalogu Festivalu dokumentárních filmů Jihlava 1997.
- ŠPÁTA 1998: autorské poznámky k filmu *Láska, kterou opouštím*. (archiv M. Š.)
- ŠPÁTA 1998/I: tiskové materiály České televize k filmu *Láska, kterou opouštím*
- ŠPÁTA 1998/II: Jan Špáta ve filmu *Láska, kterou opouštím*. Česká televize
a Krátký film 1998.
- ŠPÁTA 2002: Jan Špáta – Martin Štoll, *Okamžiky radosti*. Malá Skála, Praha 2002.
- ŠPÁTA 2004: Jan Špáta – Jindřich Štreit: *Mezi světlem a tmou*. Malá Skála, Praha 2004.
- ŠPÁTA, A. 1932, 1952, 1967, 1968: Deníky. (archiv Lubora Špáty)
- ŠPÁTA, A. 1970: Rodinná kronika. (archiv Lubora Špáty)
- ŠPÁTA, L. 2007: Audionahrávka rozhovoru s Luborem Špátou ze dne 6. 2. 2007.
(archiv M. Š.)
- ŠTOLL 1997: Martin Štoll, *Dokumentarista Radúz Činčera* (diplomová práce). FAMU,
Praha 1997.
- ŠTROBLOVÁ 1992: Alena Štroblová, *Dokument jako způsob existence člověka*.
Týdeník televize 1992, č. 29.
- TESAŘ 2007: Milan Tesař: *Ivan Zachariáš*. Reflex Interview 2007, č. III, Ringier ČR a.s.,
Praha 2007.
- VOJÍŘ 1994: Pavel Vojíř: *Na pozadí smutku nachází radost*. Playboy 1994, č. 12.
- ZPRAVODAJ 1990: n, S Janem Špátou o filmu *Největší přání*.
Zpravodaj českého filmu 1990, č. 4.
- ZVONEK 1993: Zdeněk Zvonek, *Problematika natáčení cestopisných a expedičních filmů*.
FAMU, Praha 1993.
- ZVONÍČEK 1977: Petr Zvoníček, *Muzikantský cit Jana Špáty*. Kino 1977. (archiv J. Š.)
- ZVONÍČEK 1990: Petr Zvoníček, *Slovo Jana Špáty*. Kino 1990. (archiv J. Š.)
- ŽALMAN 1966: Jan Žalman: *Oberhausen*. Film a doba 1996, č. 5.